

9- Kur'an'da bilen bilmeyen ayrımı. Herkes içtihat yapamaz!

8. Delil: “Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu?” - Zümer Suresi 9

Mezhep yok deyip, kendi anladığını “ilahi hüküm” ilan edenlerin hali şu: Ehliyeti olmayan biri direksiyona geçip, “Ben gördüm yol düz!” diye yokuşa dalıyor. O yolun sonunda uçurum var. **Şimdi yolu bilen rehberin ne dediğine, yani Kur'an'a bakalım...**

قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُولَٰئِكَ
الْأَلْبَابِ ۗ

De ki: “Hiç bilenlerle bilmeyenler bir olur mu?” Ancak temiz akıl sahibi olanlar anlar. (Zümer, 9)

Kur'an bu ayetle, apaçık bir hakikati ilan ediyor: **Bilenle bilmeyen aynı olamaz.** Bu sadece basit bir bilgi farkı değil, **hakikatle cehalet arasındaki bir çizgidir.**

Peki, bu fark fıkıh ilminde nasıl ortaya çıkar?

Fıkıh ilmi, **rastgele hüküm verme sanatı değil**, Kur'an, Sünnet, İcma ve Kıyas gibi dört ana delilden **usule uygun bir şekilde** hüküm çıkarma ilmidir. Peki, kim bu işi yapabilir?

Bunu bilen âlimlerin **7 tabakaya** ayrıldığını, bir önceki delilde uzun uzun izah ettik. Bu yedi tabakanın da sadece **ilk üçü** içtihat yapabilir.

3.tabakadaki âlimler dahi, sadece **mezhep imamlarının hüküm vermediği konularda**, onların usulüne göre hareket edebilir. 2.tabaka, mezhep imamının kaidelerine bağlı kalarak içtihat eder.

Gerçek içtihat makamı ise sadece **birinci tabakadadır.** Yani **İmam-ı Azam, İmam Şafi, İmam Malik, Ahmed bin Hanbel** gibi devlerdir.

Şimdi şu soruyu soralım:

“Fıkıh ilmini bilen kimdir, bilmeyen kimdir?”

Cevap açık: **Bilen** → İlk üç tabakada yer alan müctehid âlimlerdir. **Bilmeyen** → Geriye kalan herkes. Hatta bu ilk üç tabakaya göre diğerleri bile mukayese edildiğinde “bilmez” sınıfında sayılır.

İşte bu yüzden **İmam-ı Gazali, İmam-ı Rabbani, Celaleddin-i Suyuti** gibi asrının güneşleri olan devler bile, mezhep imamlarının peşinden gitmiş, “Ben de müctehidim” dememiştir.

Peki **Mezhepsizler ne yapıyor?** Bugünün bazı “kendi kafasından hüküm çıkaran” mezhepsizleri, kendilerini bu dev âlimlerle eş tutuyor. Hatta sadece eş değil, **üstün bile görüyorlar**. Düşün ki...

- Gazali içtihat yapamıyor, sen yapıyorsun...
- İmam Rabbani mezhep taklit ediyor, sen etmiyorsun...
- Suyuti’yi ictihattan men ediyorlar, seni kimse durduramıyor...

Peki bu nasıl bir akıldır? Buna, **Kur’an’ın ifadesiyle “akıl sahipleri düşünür”** diyelim. Gerçekten biraz akıllı olan biri, bu saçmalığın farkına varır.

O hâlde geriye sadece iki şık kalıyor:

1. **Şık: Mezhepsizler gerçekten ilk üç tabakadaki müctehid âlimlerin seviyesindedir.**

Ama bu şıkkı kabul etmek için; Gazali’den, Rabbani’den, Suyuti’den, İbn Abidin’den daha âlim olduklarını kabul etmek gerekir. Buna ise **kargalar bile güler**.

2. **Şık: Bu insanlar hadsizce hareket eden, ilimde seviyesiz, iddiada sınırsız kişilerdir.** Yani fıkhıta yedinci tabakaya bile yaklaşmamışken, kalkıp kendilerini “müctehid” zannetmişler. **Kendilerini aldatmışlar ve başkalarını da kandırmışlar.**

Netice: Kur’an diyor ki: **“Hiç bilenle bilmeyen bir olur mu?”** Ve yine Kur’an, bu bilginin **kimde olduğunu da tarif ediyor:** Müctehid olanlar, Delilden hüküm çıkarma yetkisi olanlar, 4 delili bir bütün olarak bilenler.

Peki sen kimsin?

- Hafızasında 100 hadis bile olmayan,
- Kıyas, icma, nesh gibi kavramlara uzak,
- Fıkhî usulü tanımayan,
- Ama “ben hüküm çıkarırım” diyen birisin.

İşte bu hâl, bilmeyip de bilen gibi davranmanın en acıklı hâlidir. Düşün ki; İmam-ı Gazali dahi “Ben hüküm veremem” diyor, ama sen kalkıp “Ben hüküm veririm” diyorsun. Bu, **bir ilkokul öğrencisinin** kalkıp: “Einstein da insandı, ben de fizik formülü çıkarırım” demesine benziyor. Hayır, kardeşim. Einstein olmak kolay değil. Ve İmam Azam olmak, **“ben istedim”** demekle olmuyor.

Sözün özü: Bilenle bilmeyen bir olmaz. Bilenin sözünü dinle, bilmiyorsan sus. Mezhep imamları konuşmuş. Sen sadece dinle. Taklit et, kurtul. Eğer uydurursan hem sapar hem saptırırsın